

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 87.

V Ljubljani, v soboto 17. aprila 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. aprila.

Knotzova resnicoljubnost.

Omenjal sem napadov Knotzevih na kneza Čartorijskega in dr. Riegerja, ki sta mu pa dobro posvetila. V pričetku včerajšnje seje oglašil se je namreč knez Čartorijski ter je odločno oporekal, da bi bil on ali kak drug ud Čartorijskove rodbine pisal brošure, ktere je Knotz omenjal v svojem govoru.

Za njim je vstal dr. Rieger ter Knotzu nasproti povedal, da v delegaciji ni nasprotoval zvezi z Nemčijo, ampak jo zagovarjal. Knotz je delal kisle obraze, ko je bil tako očitno stavljen na laž, na koncu se je pa se je opravičeval, češ, da v svojem govoru ni mislil na kneza Čartorijskega, ampak na njegovega sorodovnika grofa Janeza Zamojskega, ki je nedavno v Parizu izdal brošuro „Russie et Pologne“, in ki ga je v svojem govoru zamenjal s knezom Čartorijskim. Dr. Riegerju pa je Knotz odgovarjal, da je imel pred očmi sejo budgetnega odseka, v kateri je Rieger Kalnoky-ju nasprotoval in priporočal zvezo z Rusijo. Konečno dobil je Knotz zaušnico še od tirolskega poslanca Zallingerja, ki je odločno oporekal, da bi se bili Tirolci bali svojih lastnih domobrancev. Predsednik dr. Smolka je Zallingerju večkrat segel v besedo in mu naposled naravnost prepovedal dalje govoriti, češ, da to ni stvaren popravek, pa Zallinger se ni dal v kozji rog vgnati, ampak je čedalje glasneje in močnejše oporekal in zavračal Knotza, čem večji je prihajal šunder, ko je vsled tega nastal v zbornici. Ko je Zallinger med silnim vrišem izgovoril, bil je od predsednika poklican k redu in pokregan.

Konec splošne obravnave o domobranskem zakonu.

Za ministrom govoril je poljski poslanec Klucki, ki je povdarjal potrebo domobrana o vojskinem času, ker dežele ostanejo brez varstva, ako vojaki in deželnohrambovci odidejo na bojišče. Na vrsto je prišel generalni govornik levičarjev, dr. Menger, ki je predlog pobijal med drugim tudi zaradi tega, ker je vsled narodnih preprirov jako nevarno ljudem izročiti orožje, ker bi se kaj lahko zgodilo, da bi ga ne rabili zoper sovražnika, ampak zoper narodnega nasprotnika.

Prav stvarno je govoril knez Liechtenstein in povdarjal zlasti tudi politično stran tega predloga, ker bomo dobili tem laglje zanesljivih zaveznikov, čem bolj se bodo smeli na nas in našo moč zanašati. Jako toplo je zakon zagovarjal poročevalec dr. Mattuš, ki je Knotzu nasproti rekel, da se na njegov govor prav za prav ne spodobi noben odgovor, ampak da bi bilo najprimerneje zarudeti in molčati. Ali ker je stavil predlog o prehodu na dnevni red, mora temu predlogu nasprotovati. Odločno je pobijal tudi natolcevanje, kakor da bi slovanski narodi ne bili zvesti in zanesljivi podložniki, ter se skliceval na najvišje pripoznanje, proti kteremu je Knotz uboga ničla. Konečno je zbornici priporočal, da naj pri tem važnem predlogu popusti vse strankarske prepire in naj vsi brez izjeme soglasno zakličejo: K vsaki žrtvi smo pripravljeni!

Ko je prišlo do glasovanja, predlagal je Heilsberg, da naj se o prestopu na dnevni red glasuje

ustmeno. To se zgodi in je bil od Knotza nasvetovan prestop na dnevni red zavržen z 235 glasovi proti 45. Za Knotza glasoval je nemški klub in poslanec Pacher iz nemško-avstrijskega kluba. Ko se je glasovalo, da naj se prične nadrobna razprava, so bili nekteri poslanci, vidivši silno večino pri prvem glasovanju, odšli so iz zbornice, zato je bil drugi sklep sprejet s 178 glasovi proti 44. Pacher je tudi pri drugem glasovanju glasoval z nemškim klubom, ali bilo je to njegovo zadnje glasovanje, ker je danes predsedništvu naznanil, da se poslanstvu odpove. Vzroka ni povedal nobenega, pa tudi poslanci natančnejega ne vedó, ampak le ugibajo, da so temu morda krive slabe kupčijske razmere. Pacher je namreč solastnik velikih predilnic Solenavskih blizu Dunajskega Novega mesta, kterim se pa v zadnjem času ne godi posebno dobro. Zastopal je kupčijsko zbornico koroško, ktera si bo imela namesto njega izbrati novega poslanca. Korošci bodo že zopet kje pobrali kakega zagrizenega nemškega liberalca.

Posebna obravnava domobranskega zakona.

Proti 5. uri popoldne bila je dnevna seja sklenjena, pa že ob sedmih zvečer zbrali so se poslanci k večerni seji, pri kateri se je pričela posebna obravnava domobranskega zakona. Pri vsakem paragrafu oglašilo se je več govornikov, ki so po stari navadi segali nazaj v splošno razpravo. Pri prvem paragrafu je Kronawetter govoril celó o vstavi in nasvetoval dve resoluciji, kterih ena vladi priporoča, da naj prej ko mogoče predloži načrte gledé premembe raznovrstnih zakonov, ena pa zahteva, da naj osnuje drugačno podlago državnemu zboru, da naj odpravi zastopništvo raznih kurij in naj prej ko mogoče skliče tako novo zbornico. Predsednik je rekel, da ti nasveti niso v nobeni zvezi z domobranskim zakonom, ampak so samostalni predlogi, ki se bodo posebej razpravljali, kakor zahteva pravilni red. Kronawetter pa ni bil tega mnenja, zato je morala zbornica še le z glasovanjem pritrditi, da ima predsednik prav.

Türk je zopet govoril o raznih drugih zadevah in je bil večkrat od predsednika posvarjen, da naj ostane pri stvari. Türk je med drugim tudi omenjal, da bode Nemcem v Šleziji jako težko iti na boj zoper svoje rojake na Nemškem, ko bi se pričela vojska med Nemčijo in Avstrijo. Ni mi treba dostavljati, da so to besede na desnici zbudile glasno strmenje in živahno oporekanje. Pri glasovanju je bil brez premembe sprejet prvi paragraf, ki določuje, da je domobran del vojaštva in vsled tega pod mednarodnim varstvom.

Pri drugem paragrafu govorila sta Hackelberg in Türk, oglašeni so bili še Steinwender, Vencličke in Derschatta, ki pa niso prišli k besedi, ker je bil prej sprejet sklep obravnave. Nasvetovala sta tudi nektere premembe, da-si je Hackelberg tudi pri tem paragrafu nasvetoval nekaj drugače. Edina nebiствena prememba bila je sprejeta pri četrtem paragrafu, kjer se je po nasvetu Prombera malo natančnejše, kakor je priporočal odsek, določilo, da se sme domobran sklicati le tedaj in le za toliko časa, dokler žuga vojskine nevarnost ali traja pričeta vojska. Po desetih zvečer bila je seja sklenjena.

Danes se je pričelo zborovanje že ob desetih. Ko to sklepam, obravnava se še zmirom peti paragraf, ki določuje, da se sme domobran rabiti tudi zunaj dežele, ako velika nevarnost preti, in da se

imajo v posebni sili iz prvega oddelka domobrancev dopolnovati rezervine in deželno-brambovske čete. Zoper ta paragraf so se oglašili: Sturm, Attems, Türk, Kronawetter, Spaun, Hackelberg, Haase, Derschatta, Steinwender. Zanj je stvarno in jasno govoril Popovski. Ako bo posebna razprava v današnji seji dovršena, bo zvečer tretje branje in se jutri prično počitnice. Sicer bo tretje branje še le jutri in se poslanci razidejo še le nedeljo ali ponedeljek.

Govor posl. kneza Liechtensteina

v 33. seji državnega zbora dne 22. marca pri splošni obravnavi državnega proračuna.

(Dalje.)

Prestopimo sedaj na notranjo politiko v državi. Liberalna stranka je že več let, posebno pa za časa zadnjih državnih volitev očitala nam nemškim konservativcem izdajstvo nad nemškim narodom. Vendar se zaupanje našega ljudstva ni omajalo in skoraj v polnem številu smo zopet prišli v te prostore. Da, ko bi hoteli gledati, kako da konservativne množine manjšine po selih in tudi po nekterih mestih in trgih naraščajo, tako bi pritrdili, da smo več pridobili nego zgubili. (Ugovor na levi.) In tudi o priliki zadnjih volitev za državni zbor na Dunaji, kjer ni vgodnih tal za konservativne in klerikalne misli, razkladali so naroduostno vprašanje tako, da se nikakor ne strinja z nazori, ki so bili tukaj — na levi strani te zbornice zastopani.

V vašo strankarsko mnenje zaverovani, morate trditi, da je ljudstvo v Tirolih, v Solnogradu, na Predarlskem, na zgornjem Avstrijskem, po večem delu Štajarske in polovica prebivalstva na Dunaji, ob kratkem rečeno, polovica nemškega ljudstva v Avstriji odpadnikov, in ta trditev vendar daleč sega, ali morate pa vi, gospôda moja, pritrditi, kar ves svet vé, da smo konservativci isto tako dobri Nemci, kakor liberalci, da nam je slava nemškega ljudstva ravno tako pri srci, kakor vam, da, mislimo pa, po drugi poti prititi do istega cilja, ker smo spoznali, da se vaša pota bolj in bolj odmakujejo cilju.

Da, gospôda moja, nam je veliko na tem ležéče, da se ohrani in vtrjuje nemško ljudstvo na isti stopnji, na kateri je bilo od nekdaj. Vse to narodno vprašanje bi razdelil na splošno in posebno: splošni del obsega veljavo (stopnjo) Nemcev v državi poprek, posebno pa, kar se tiče nemških manjšin po slovanskih deželah. Kar se tiče položaja Nemcev v državi, je očitvidno, da je nam prevaga za zmirom zagotovljena zaradi števila prebivalcev, zaradi bogastva in omike, in ker je slavna vladarska rodovina nemška in je državno glavno mesto v Nemcih. Še bolj pa, gospôda moja, je naše stanje zavarovano, ker se morajo slovanski narodi pri vseh stvareh, kar zadeva skupnost, ako hočejo, da se porazume posluževati se nemškega jezika. (Dobro! dobro! na desni.) Nasvêt v prejšnjem parlamentu, da ima državni jezik postavno veljavo dobiti, je bil zavržen, bil je preveč splošen. Drug nasvêt, pred kratkim predložen, ni bil prejet s posebnim veseljem, poglavitno iz tega vzroka, ker mnogo njegovih določil predaleč sega, in dasi ravno ni hotel nihče izzivati (dražiti) vendar se to ni moglo drugače smatrati. (Dobro! na desni.)

Gospôda moja, to vprašanje je zelo zapleteno. Pred vsem bode treba vprašati, kaj spada v delež krog deželnih zborov, kaj v državni zbor, kaj pa

pade izvrševalni, kaj postavodajalni oblasti? Beseda sama ob sebi, beseda „državni jezik“ ni srečno odbrana, ker lahko privede do slabih razmer, ker lahko pade in se zakrije. V stvari sami smo pa v teh prostorih, ker smo domoljubi in prijatelji naše dežele, složni in edini. Saj je jasno, gospoda moja, da mora moderna država, ki ima izvršiti nalog mnogo obsežnej, mnogostranski in bolj presunljiv, kakor država prejšnjih časov, da mora moderna država, ki pri prometu in vojni, pri pravosodju in upravi bolj na globoko sega, kakor država v preteklosti, v mnogojezični državi imeti sredstvo, da se razume in da brez njega ne more shajati. Tega ne tega slovanski narodi v Avstriji isto tako ne želé, kakor mi.

Nadejam se za gotovo, da se bodo tega vprašanja slovanski narodi sami iz sebe lotili in ga razrešili. In potem, gospoda moja, kedar nam zagotové slovanski narodi porabo in naučenje tega tolikanj potrebnega sredstva za porazumljenje, potem bodite prepričani, potem so storili še več, kakor od njih politična modrost zahteva, potem so prišli srečno do preobratišča v osodi naše monarhije, ker potem, gospoda moja, so izvili nasprotnikom federalističnega nazora najizdatnejši, a tudi zadnje in edino orožje iz rok. (Pohvala na desni.)

(Konec prih.)

Pro patria.

Ako spregovorim besedo v korist vrlemu podjetju g. Ant. Koblarja, ki izdaja „Zgodovino farâ Ljubljanske škofije“, smem govoriti v imenu domovine. Zares, delo g. Koblarja je domovinsko in vrsta njegovih sodelovalcev bode postavila kranjski domovini spomenik, da še nimamo enakega. Že zato zasluži imenovano podjetje, da se živo zanj zanimamo in vsakega domoljuba dolžnost je, da ga podpira po svojih močéh. Nam duhovnikom pa veljá še nekaj drugega. To delo je h krati tudi cerkveno, kajti Ljubljanska škofija se bode odsevala v njem v svoji preteklosti in sedanjosti. Da se je dela lotil pravi mož, za to nam je porok dosedanji vspeh. Že tretji zvezek roma po slovenski domovini in bil je po vseh naših glasilih dovolj in tudi pohvalno ocenjen. Ako bode delo tako napredovalo, bode zagledal vsako leto vsaj en zvezek beli dan, želeli bi jih pa še več. Vspeh in nevspeh pa je največ v oblasti gospodov duhovnikov Ljubljanske škofije, ki zamorejo duševno in gmotno gospoda izdajatelja podpirati. Prva in najbolj važna je duševna podpora.

Gospod izdajatelj sam, gospoda Vrhovnik in Šaselj so nam dali lep izgled, kako delati, da dobimo nazadnje popolno zgodovino. Eden izmed njih mi piše iz svoje skušnje: „Duhovnik mora imeti 1. veselje in trdno voljo, ker je delo res trudapolno, brskanje po zaprašenih cerkvenih maticah, iskanje po arhivih, poizvedovanje pri ljudeh itd.; 2. pa tudi dovolj zmožnosti. K prvemu, mislim, da bi se lahko pripomoglo veliko že v semenišču, ko bi se bogoslovci opozarjali ter nagovarjali za enake spise.“ Kar se tiče zmožnosti, menim, da je duhovskim bratom ne manjka in gotovo bi je ne manjkalo, ko bi hoteli včasih — recimo v prid „Slovenca“ — prijeti za pero. Naj bi le nikdo ne imel onega strahu, ki zadržuje najbolj enako delo: strahu pred težavami! Kdor želi izvršiti izvrstno delo, bo težko zadovoljen, ko ga vidi pred seboj: a tolažiti se mora, da je storil, kar je zamogel. Naj storé, kar zamorejo, zlasti mlajši duhovni gospodje: naj nabirajo, naj poprašujejo, naj zapisujejo in kritično pregledujejo —, od dne do dne bode tvarina rastla in nazadnje se bode dala spraviti v lično celoto po vzgledu gospodov dosedanjih pisateljev. Oj, kako lepa zabava za proste ure! Ni potem treba skrbeti, kaj bomo začeli popoldne, kam šli jutri itd. Dajalo bi nam to zadovoljnost kakoršne nam druge zabave ne morejo dati.

Druga podpora, brez ktere ne bode mogla izhajati „Zgodovina farâ“, je gmotna. Gosp. izdajatelj je pohleven duhovni pomočnik, bogat v lepih načrtih, toda ni denarni Croesus in zato ne more Slovincem vsako leto dati v darilo novega zvezka brez gmotne pomoči. Spečavanje knjig je pri nas silno težavno, ker nas je tako malo. Pač mislim, da Slovenci kupimo primeroma toliko knjig, kakor Nemci ali drugi kulturni narodi; a nas je malo. In vrh tega moramo kupovati ne samo slovenske knjige, ampak tudi nemške, laške, hrvaške . . . potem časopisi. Da, časopisi nam nakladajo dandanes hud davek, a vendar mora biti. Kdor v naših časih katoliških, zlasti slovenskih časnikov ne podpira, ni narodnjak ter potreb

in zahtev časa ne umé. — Gledé tega se popolnoma strinjam z mislijo, ktero mi navaja zgoraj omenjeni gospod: p. č. knezo-škofijstvo bi k temu lahko največ pripomoglo, da se nam lepo podvzetje ohrani, s tem da bi zaukazalo vsem župnijskim uradom naročiti se na to delo; kakih 60 kr. do 1 gld. na leto bi se pač lahko pogrešilo pri vsaki fari, a g. izdajatelju bi se silno zljajšalo razpečavanje pa tudi izdavanje nabranega gradiva. Zares, „Zgodovina farâ“ bi morala biti v vsaki farni knjižnici; iz nje bi zamogel vsakdo povsod poučiti se o svoji domovini. Kadar bo imel nastopiti službo v kaki fari duhovni pastir, koliko mu bode olajšano, ko bode imel najlepšo podobo svojega bodočega delokroga pred seboj! Posamezni zvezki so sadovi plemenitega drevesa, sadovi, katerih ne moremo preplačati. Pisatelji bodo itak polagali svoje darove na žrtvenik sv. cerkve in domovine: a vsaj škode naj nima ne pisatelj ne izdajatelj. Preč. kn.-škofijstvo res lahko v blagor cerkve in domovine ukrene, ako naroči župnijskim uradom, nakupiti si to delo iz cerkvenega premoženja. Ako bi si potem kako nadzorovanje pri izdajanju moralo prisojati, o tem bode že samo določilo. Poleg „Glasbenik-a“ naj bi se prevzela tedaj tudi naša „Zgodovina“ v dolžnostno naročevanje.

Mi duhovni imamo še posebej mnogo vzrokov podpirati to delo. Slovensko duhovstvo je dosedaj gojilo vedno slovensko slovstvo in sicer po poti naravnega in zdravega razvoja. Ali naj se sedaj umaknemo delu, ktero nam naklada zgodovina in sedaj živeči narod naš? Ali nismo dolžni malemu našemu rodu kazati njegovo preteklost v malih slikah, ktere mu bodo tako vstrezale, ga budile in podučevale? Ali se ne bode mogel sedanji rod mnogo učiti od svojih očetov? Ko dan danes vse tako naglo napreduje, naj bi pa vendar ostala še stara priprostost, značajnost, zadovoljnost! Zato oživljajmo v narodu to, kar mu kaže njegova zgodovina lepega! Ako pa mi tega ne storimo, bodimo prepričani, da nam bode sovražna slovstvena povodenj spodnesla trdno stališče, na katerem stoji še — hvala Bogu! — dandanes duhovščina med slovenskim narodom. Z golim svarjenjem in opominovanjem se pa ne bode veliko opravilo, ampak s strogim delovanjem na pisateljskem polji, z izdavanjem uravnih, blaživnih pripovedek in zgledov iz zgodovine starih naših poštenih pradedov. Oj koliko spodbudnih in budivnih dejanj in nehanj krije prah in plesnoba v farnih arhivih! Koliko lepega sadu bi lahko obudila, naj bi se obelodanila ter v roko podala naši ukaželjni mladini! Na delo toraj, bratje, na vstrajno delo; da se nam ne bode moglo kedaj očitati, da potreb in zahtev časa nismo umeli, da duha časa nismo spoznali. Naš trud in Božja pomoč! —m—

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. aprila.

Notranje dežele.

Takih cepcev, kakor je v našem državnem zboru česko-nemški *Knotz*, menda pod milim Bogom na celem svetu ni več! Skoraj da cela poslaniška zbornica je bila pri volji glasovati za domobransko postavo, ki je neogibno potrebna za utrjevanje naše državne moči, edini *Knotz* zdivil je proti njej, da ne in ne! Za tako postopanje pošten državljan nima drugega izraza, kakor izdajalec domovine, kar je *Knotz* tudi v resnici sedaj že po svojih besedah. Kedar pride pa za to ugoden čas, se *Knotz* in tovariši ne bodo prav nič pomišljali Prusom pot po deželi kazati! Vsak stavek, kar jih je nebodigatreba v državnem zboru izgovoril, priča jasno, da *Knotzu* za Avstrijo ni nič, za Bismarkijo pa vse! Vsak stavek njegovega govora sostavljen je iz samih nesramnost, da bi govornika takoj državni pravnik za ramo potipal, rekoč: „V imenu postave z menoj!“ Pač tega veleizdajalec pred državnim pravnikom varujejo dobre planke — imunitetna pravica, ktero pa ravno to človeče tako silno zlorabi; a človek, ki lastno domovino in državo tuji velevlasti na ljubo tako v blato tepta, ne zasluži v državnem zboru sedeti, pač pa mu gredó vislice ali saj globoka ječa. Mar li res ni pomočka toliko sramote od Avstrije in njegovih narodov odvrniti?

Z „nuncijem“ regnikolarne deputacije, ki so ga dotični hrvaški poslanci izdelali in o katerem smo tudi na tem mestu že večkrat govorili, so na *Hrvatskem* le deloma zadovoljni, kar je pa čisto naravno. Všeč je Hrvatom, da se „nuncij“ tako jasno in odločno izreka gledé jezikovnega vprašanja, ter madjarščini kot državnemu jeziku na *Hrvatskem* niti najmanjše koncesije ne dovoljuje. Dalje jim je všeč, da se v „nunciju“ priznava hrvaški narodni zastavi veljava državne zastave tudi ondi, kjer bi se obravnavale skupne zadeve.

Prav se jim zdi tudi, kar „nuncij“ zahteva gledé pristojbinske gosposke, da naj se namreč nič več ne plačuje iz hrvaških dohodkov samih, temveč naj vleče svojo plačo iz skupne dohodninske vreče. Tudi zahtevanje po zopetni vstanovitvi hrvaških odsekov v ministerstvih vzbudilo je občno zadovoljnost. Kar pa še zelo zmerni Hrvatje pri „nunciju“ obžalujejo, če ne naravnost obsojajo, je pa prevelika njergavost, ktera, namesto da bi odločno zahtevala hrvaški kraljevini pripoznati enakih pravie, kakor jih ima Ogerska, na taisto le od daleč kaže. Ravno tako mu ne morejo odpustiti malomarne popustljivosti, da je pri razpravi o skupnem budžetu kar na dnevni red prešel.

Vse, kar se je do sedaj pisalo o „*Romaniji irredenti*“ je bilo silno pretirano, če prav se ne more tajiti, da tiste ni! „*Romania irredenta*“ ni tako nedolžna, kakor se dela. Ona je kakor vlahov koš, ki je sedem let tatvine nosil, pa sam za njo vedel ni. Preiskave, ki so se pod krono sv. Štefana v poslednjem času, od lanskega leta počenši, proti „*Romaniji irredenti*“ vršile, so se dognale s tem, da so dotični preiskovalni sodniki svoje akte izročili Budapeštanskemu državnemu pravdnistvu, kjer se je stvar še enkrat do dobrega pregledala in se je konečno stavil predlog, da naj se vsa zadeva za sedaj potlači. Zakaj to? Dokazov manjka; dokazov, da so bili tisti, ki so iz Rumunije na njih napisane irredentovske spise sprejemali, bili v resnici tudi dejanski, t. j. aktivni irredentovci. Vsi so se opravičili s tem: kaj morejo za to, če se jim take tiskovine na dom pošiljajo, kar je tudi resnično. Stvar je sama na sebi taka-le: Tistih, ki irredento po Erdelju podpihujejo, Madjari nikdar ne bodo v pest dobili, ker živé v Rumuniji. Adresati so pa že toliko prekanjeni, da se vedó potuhnuti, kedar je treba, če prav je morda mnogo nedolžnih med njimi. Stvar sama je pa za enkrat pri kraji.

Vnanje države.

„Nemčija ne pojde v Canosso“, kričal in bahal se je *Bismark*, ko je leta 1873 pričel kulturni boj proti katoliški cerkvi. Kakor se je v minulih 50 letih, kar je *Bismark* svoje 20 leto dovršil v javnost stopil, marsikaj drugače zasukalo, kakor se je mož nadjal, prav tako se mu je tudi tukaj ravno narobe obrnilo, kakor je on nameraval. *Bismark* sicer ni sezul svojih čevljev in ni spokorniške kute oblekel in za romarsko palico prijel, da bi se v Canosso podal, toda šel je pa vendar le tjekaj duševno in to v družbi katoliškega škofa iz Fulde, v družbi dr. Koppa. Cerkevne zadeve, ki so bile trinajst let razpostavljene samovolji nemške gosposke, spravile se bodo menda še do velike noči v red in to vse vsled tega, ker je šel *Bismark* v Canosso, ali z drugimi besedami, ker je mož spredidel, da brez katoliške cerkve in njenih članov nič ne opravi proti viharju, ki mu grozi od druge strani. S tem pa *Bismark* še nekaj drugega misli doseči. Z opuščanjem kulturnega boja misli *Bismark* centrum razbiti, kateri mu toliko preglavice dela. Če se mož pa zopet ne moti? Nemški katoliki v centru združeni so ravno spoznali, kakošno moč da imajo združeni v jedno stranko, naj jih država tudi še tako zatira. V dokaz tega so ravno najnovejši dogodki, da je namreč država tista bila, ki je prijenjala, ne pa katoliki.

Sto in petdeset do dvesto milijonov mark misli je *Bismark* pridobiti iz *monopola za žganje*, več, kakor mu je žganjarski davek do sedaj nesel. Ker mu je predlog monopola na žganje splaval po vodi, misli železni kanceler vrzel, ki mu je vsled tega prazna ostala, zamašiti z povišanim davkom na žganje. Nič manj, kakor po 50 m., reci petdeset mark, vžitninskega davka misli naložiti na vsak hektoliter žganja. Poleg tega novega davka, ki ga bodo morali plačevati konsumente, t. j. žganjepivci, ostane pa še v veljavi davek, ktereга so do sedaj plačevali tisti, ki so žganje kuhali. Pri tej priliki moramo omeniti, da na Nemškem še ni toliko špiritove kuge, kakor pri nas, temveč se ondi še večinoma pravo, iz rži žgano žganje prodaja in pije, če tudi se špiritova kaluža od leta do leta — ker je ceneja — bolj razširja. Da je poslednje resnica, priča nam določba *Bismarkova*, da naj se ta novi vžitninski davek pobira v dveh polovicah. Prva naj se plača takoj, kedar se v izdelovanje žganja špirit dvigne iz svojega založišča; drugo polovico naj pa odrajtajo tisti, ki bodo narejeni šnops za prodaj kupovali. Vsled tega se bodo na Nemškem vpeljali dacarji, ki bodo strogo nadzorovali prodajo žganja. Vrh tega bodo pa krečmarji, kateri bodo žganje točili, sami dobili vpisovalne knjižice, v ktere bodo morali vpisavati, koliko so žganja stočili, in to pod veliko kaznijo.

Modra zastava na državnozborni palači v *Atenah* svedoči, da v palači sedé zbrani modri možje, katerim je izročena skrb za blagor naroda in blagor dežele. Dolgo časa so ljudje samo ugibali, kaj bodo grški postavodajalci sklenili v tolikanj kritičnem položaji, kakoršen je ravno sedaj tam doli, ktereга so si pa sami na glavo navlekli. No, sedaj je jasno kaj da hočejo. Opozicija je popolco zmagala s svojimi očitaji, s kterimi je v eno mer vlado obsipala, da se za resnično vojsko še nikdar prav resno brigala ni; temveč je vse njeno dosedanje postopanje le polovičarsko in je dežela vsled tega že skoraj do celega izsesana le škodo imela, koristi pa še prav nobene ne. In še ni upanja, pristavil je na to *Trikupis*, da

bi vojsko imeli, kajti namesto da bi se ji približevali, smo od dne do dne bolj oddaljeni od nje. To ne more tako ostati! Naš narod se mora bojevati s Turkom, kajti iz kretanja veseli se moramo spoznati, da se nam ne bo slabo godilo. Sicer se pa tukaj mnogo preveč govori in premalo dela, ter ima dandanes le tisti pravico do hvaležnosti narodu, kdor se resnoga dela poprime." — Te besede so pomagale; možje niso več dolgo oprezovali, temveč so sklenili, kakor nam to čerajšnji telegrami sporočajo, da se na vsak način vojska prične. Za to je kamora dovolila 25 milijonov — ktere morajo pa še le na posodo poiskati in pa trideset novih batalionov bodo postavili na noge, v ktere bodo tuje častnike in podčastnike kar od kraja sprejemali. Velešile so sicer Grkom pred nekoliko dnevi v identični noti vsaka posebej razumeti dale, da naj mirujejo. Grki so sklenili, da hočejo mirovati, če se jim po mirnem potu pripozná, kar zahtevajo; če pa ne, skušali si bodo tisto z orožjem v roki priboriti. Prostovoljno pa zastoj ne bodo nikdar orožja odložili. To je dovolj jasno, da bo na Balkanu letos še hud boj, v prvi vrsti med Grkom in Turkom, ki bo pa tudi lahko še nekoliko dalje segel.

Hartington in Salisbury sta toraj v Majesty's gledališči v Londonu ostro nasprotovala „Gladstonovi irski postavi“. Obe stranki „Wighs“ in „Tories“ delate skupaj in kaže se, da si niste tako gotovi, da bi Gladstone ne prodr. Čemu takih protestov in toliko ugovarjanja, ako je stvar gotova za nje namreč. Salisbury in Hartington (bivši v ministertvu Gladstonovem) pravita, ni treba se zgovarjati, zakaj da se skupaj bojujeta. Prvi je imenoval „bill“ sramotno prodajo, ko bi se sprejela, bi slabilo vso državo in Angleško pahnila v nesrečo tako, kakoršne še dežela ni vidila. Sovražniki Angleške, pravi Salisbury, gledajo to z dopadljivostjo, prijatelji se sramujejo in obupajo. Turške provincije, nekdanj podložne, naj bi bile Angliji svarilen izgled, danes so odvisne dežele. — Nam ne gre to v glavo, zakaj da tak državnik, kakor je Salisbury, Anglijo primerja s Turško, mar se res boji, da bi se Irska odcepila od velike Britanije. — Ne mislimo, da bi sam to verjel. Kar se nas tiče, se le bojimo, da bi Angleži z Irce ne ravnali tako, kakor je ravnal lev, ko je plen delil med tovariše, — vzlasti nam to ne vgaia, da bi Irska ne imela prav nič govoriti v vnanji politiki, ker je vendar namenjeno, da priklada k angleški državi kakih 8 milijonov. Sploh mislimo, da je za Anglijo isto tako potrebno porazumljenje kakor za Irsko.

Izvirni dopisi.

S Krke, 15. aprila. V 13. „Slovenčev“ številki letošnjega leta nahajal se je dopis iz Zatiške okolice, kateri je bil povzet z 2. številke „Slovenca“ o peticiji za posvečevanje nedelj. Dopis se glasi: Prav zadovoljni smo s tem, kar naši možje tirjajo in za kar se tako močno vnamajo; a nikakor ne moremo odobravati zakona, kterege je izdalo ministerstvo 27. maja l. l., rekoč: Nedeljski počitek ima se začeti najpozneje v nedeljo zjutraj ob 6. uri, in ima trajati polnih 24 ur. Nedeljski počitek bi moral trajati od polnoči v soboto do polnoči v nedeljo. Le to je naravno in krščansko; s tem je mogoče pravo posvečevanje nedelj.

Ker pa že ni bilo mogoče odobravati ministerkega zakona od dne 27. maja l. l., ker bi bil moral nedeljski počitek se začeti v nedeljo zjutraj ob 6. uri in trajati polnih 24 ur, kako bi že zamogli odobravati postavu, ktera se nam je oklicala od slavne gosposke v nedeljo 11. aprila, ki prepoveduje štacunarjem in trgovcem ob nedeljah in praznikih od 5. ure naprej „popoludne“ prodajati. Mar li je to po krščansko in na čast Bogu? Mar ima Gospodov dan samo 7 ur, ker med službo božjo je dovoljeno, da se smé prodajati in sicer med dopoludansko in popoludansko službo božjo. Ker počitek je le potem odločen, ko se več ne opravlja služba božja.

Mogoče, da bi to veljalo na Dunaju in zlasti po velikih mestih; toda komu v korist? Komijem in trgovskim učencem, ker bodo od 5. ure naprej prosti po svojih potih hodili in kratkega časa iskali? — Pri nas in povsod po deželi je ta prepoved prav nepotrebna. Vsaj je ljudstvo že pred 5. uro nakupilo kramarskega in specerijskega blaga, akoravno ni bilo prepovedano. Ob 5. uri popoludne že tako ni družega v štacuni ali v krčmi, kakor kak pijanec in pa tisti, ki bolj krčmo ljubi, kakor svoj dom. Na deželi, tako mislimo, da naj se praznik in nedelja posvečuje tako ter počiva od dela takrat, kakor in kedar zapoveduje nauk božji in nauk katoliške cerkve. Vse drugo bo malo izdalo ter ljudstva greha in nesreče ne bode varovalo.

Domače novice.

(O dopolnilni volitvi odbornikov v „Matico Slovensko“.) Da še glasovi ne cepijo po nepotrebnem, nasvetovali so — kakor pri družih družbah — tudi pri „Matici“ nekteri družniki, kateri odborniki naj se volijo letos. Po § 12 društvenih pravil — smejo izstopivši biti zopet voljeni. Gospodje, kateri imajo letos izstopiti, so tako čestiti in za „Matico“ tolikanj zaslužni, da ne bi si drznili nobenega izpustiti. Došlo pa je nam od treh gospodov pisanje, naj se na njihovo mesto izberó drugi, kateri bodo mogli hoditi v zbor ali vsaj bolj vspešno vdeleževati se društvenih opravil, in ti gospodje so: kanonik Fr. Kosar, kateri svetuje, naj se na njega mesto voli gosp. dr. Josip Pajek, profesor gimnazijski v Mariboru; kanonik dr. Ant. Jeglič in g. K. Šavnik. Odsek, ki se je v tej reči razgovarjal, svetuje, naj se na mesto omenjenih vnanjih gospodov volita domača odbornika, in to: Gosp. Jovan Flis, semeniški špiritval, kateri se je poslavil z velikim delom: „Stavbinski slogi“ — in ima drugi del te znamenite knjige — „Notranjščina krščanskih cerkvâ“ — skoro dovršen, in g. dr. Lovro Požar, učitelj gimnazijski v Ljubljani, kateri utegne biti „Matici“ na posebno službo, ako se s pripomočjo odličnega ustanovnika pričnó po njej izdajati spoméniki staroslovenski. Po odsekovem dogovoru se toraj nasvetuje, naj se o prihodnjem XXI. rednem velikem zboru dné 28. aprila t. l. za odbornike „Matici Slovenski“ volijo ti-le gospodje: Jovan Flis, Simon Gregorčič, Janko Kersnik, Karol Klun, dr. Josip Pajek, dr. Josip Poklukar, dr. Lovro Požar, dr. Jurij Sterbenec, Ivan Tomšič in dr. Josip Tonkli. Volilni listi naj se pošljejo kteremu odborniku, ali na tajništvo ali na predsedništvo vsaj do 28. aprila gotovo. — Kar raste, res šuma ne dela; a vendar pri delujočih društvi zanimanje za njihove koristi in vdeleževanje pri njihovih opravilih spričuje pravo življenje ter kaže v napredovanji stopinjo, do ktere se je po njih dospelo.

(Pod naslovom: „Pro domo“) maha „Laibacher Ztg.“ spet danes po „Slovenca“ z vsem pogumom. Ali kako to izvršuje? Tako-le: 1. Kar njo zadeva, od tega prav pametno molči. Enako tudi ne poskuša stvarno odgovarjati. 2. Si slamnatega moža sama postavi, potem se pa s sulico vanj zaganja. N. pr. v današnjem odgovoru je pristavila besedico „stets“, vedno, vselej, ter potem prav marljivo po tej besedici mlatila, dasiravno je v našem odgovoru ni bilo. Taki zvižčnosti odgovarjati, bi bilo pač prazno delo, zatoraj ga raje opustimo. Konečno le opomnimo, da „Ljubljansko tetko“ zaradi njene velike olike in zaradi izrekov njenega priljubljenega svinjorejca, s kterimi si mora pomagati, kar nič ne zavidamo.

(Jutri, cvetno nedeljo), bo v stolni cerkvi ob pol 10. uri nemški govor, in popoludné slovenski, kakor po navadi vsako nedeljo.

(Občni zbor) pisateljskega podpornega društva bode danes zvečer v Čitalnici. Začetek ob 7. uri. Po občnem zboru je navadni jour-fix tega društva.

(„Šmarnice“ za tekoče leto 1886.) Pobožnost šmarnic se je po Slovenskem krščanskemu ljudstvu že tako priljubila, da menda bi ne mogli več brez njih biti. Po mestih, trgih in po vaséh so cerkve napolnjene — gotovo v velik duhovni prid Marijnih častilcev. Ljudstvo tudi ni več s starimi zadovoljno, ampak želi si vsako leto novih. „Katoliška Bukvarna“ je tej želji letos že v tretje zadostila ter založila „Šmarnice“ za l. 1886 z imenom: „Marija, moja kraljica“. Letos imajo „Šmarnice“ to posebnost, da pridevajo Mariji vsaki dan nov naslov, novo lastnost, z ozirom na našo pomoč, ktero po tej poti od nje dobivamo; n. pr. Marija, moja luč — moja zvezda, Marija, moje zrcalo, moje orožje; Marija, moja krona; moja kraljica itd.; za vsaki dan posebej druga lastnost. — Vsebinsa „Šmarnic“ je prav priprava za branje, bodi-si domá, bodi-si v cerkvi. Povsod je naslovu primernih in dotičnih podob mnogo. Izgledov je povsod dovelj, nektore dneve pa posebno obilno, da bi znal še ktere opustiti, komur bilo bi vse brati predolgo. Prav za prav je pa skoraj škoda, jih opuščati, ker ljudstvu so ljubši, kakor goli navki, ter si jih tudi mnogo laglje v spomin vtisne, kakor suhe poduke. Le bolj prilično bi bilo, ko bi bilo branje pri vseh dneh bolj enakomerno dolgo, pa v tem si bralec tudi lahko sam pomaga. Marsiktero promišljevanje je tudi za Marijine pridige o njenih praznikih prav pripravno. Be-

sesta je prav umljiva za vsakega, tudi priprostega človeka. Da se primeri kaka tiskovna pomota, n. pr. prerok, prorok, to menda ne bo nikogar motilo, brez vsake tiskovne pomote tako nobena knjiga ni. — Naslovu „Šmarnic“ prav primerna je na čelu podob: „Kraljica naša, vsaki čas — Prosi Ti Boga za nas!“ Enako dobro služile bodo na koncu „Šmarnic“ pridejane molitve: Sv. maša, litanije Lavretanske in vseh svetnikov, Božje čednosti in Križev pot. Opozarjamo posebej na molitev h Križanemu pred njegovo podobo, s ktero se lahko popolni odpustki zadobivajo. Sklenemo z besedami „Zgodnjo Danice“, ktere vrednik, prečast. monsign. Luka Jeran, je gotovo strokovnjak v tej reči: „Tvarina je dobro obravnavana in prav koristna, pojasnovana z izgledi, dogodkami in reki sv. pisma. Naj bodo „Šmarnice“ Slovincem gorko priporočene.“

(Neverjetno, vendar resnično.) 25. marca t. l. je bila oddana v Mokronogu na Dolenjskem neka dopisnica v Trebnje. Dasi sta sodnijska okraja Mokronog in Trebnje mejaša, bi se toraj dobro poznati imela, vendar je uboga listnica potrebovala celih osem dni skozi Trebinje v Hercegovini, da je srečno priromala k sosedu v Trebnje. Ali se nam ne vsiljujejo tukaj znane besede: „Warum in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah?“ Ali pa ni ta slučaj nov dokaz čestokrat opravičenih pritožb, da še preveč vlada semtertje starokopitna navada, da če se v domači deželi ne pristavi nemško večkrat popačeno poštno ime, da sosedje večkrat pisma ob času ne dobé, ampak mora to romati od Poncija do Pilata, preden pride na določeni kraj? V omenjenem dogodku na nikogar krivde ne vračujemo, ker nam ni znano, da bi tam kak tako zagrižen poštar bil, ki bi se s takim ravnanjem znositi hotel nad slovenskim jezikom, kakor se to še semtertje le prerado prigodi. Mislimo, da od gospodov med nami in pri nas službujočih smemo toliko že pričakovati, da bodo toliko do nas in do našega jezika spoštovanja vendar-le imeli, da bodo tudi za domača imena znali. Najboljše je, da se kraju vselej tudi dežela pristavi, ker po mnogih deželah več krajev istega imena.

(Kako se najbolje namoči polenovka.) Bilo je kratko pred pustom, ko je neki gosposki posestnik blizo Ljubljane, kateri ima več poslov, za postni čas nakupil več kosov „postne pečenke“ ali polenovke, po domače „štokša“. Ker je pa ta riba trda in je nekje slišal, da se mora vsaj 14 dni namakati v tekoči vodi, vtaknil je vsa „polena“ v tako vodo, kajti srečen je tako, da tako ima v zaprtem prostoru. — Pride čas, ko hoče svoje posle pogostiti s to pečenko, ali glej! o ribah ni ne duha ne sluha. Ali so oživele in odplavale, ker vkrasti jih nihče ni mogel? Že skoro misli kaj tacega, kar zagleda okoli vode nekaj ostankov rib, posebno repe. Zdaj mu je vse jasno. Tat je bil, a ta je polenovko jedel surovo. In to je bila vidra, njegova „Mici“ ali kakor jo je že krstil, še mlada živalica, ktero je kupil in pridomačil si, da je popolnem krotka vsaj na videz. Ta domača živalica je mislila, da so ne- navadne ribe nalašč za-njo pripravljene, in jih je polagoma pohrustala. So bile že dobro namočene, ker je pustila samo repe. Iz tega pa sledi da se polenovka dá dobro namočiti v par dneh — — če je vidra blizo. Posli so bili pač ob „postno pečenko“, a pogostili so se potem s kako drugo jedjo, dokaz temu to, da še živé in se celó smeja jo.

(Umrli je) 14. t. m. g. Ivan Anžiček, drugi učitelj v Metliki. Bil je še le 28 let star, miren in priljubljen mož in izvrsten učitelj. Naj v miru počiva!

(Z naglo smrtjo umrl) je 12. t. m. č. g. Jakob Pajtler kaplan v Judenburgu na Štajarskem. Pokojnik je bil rodod Slovenec iz Lučan doma in še ne 40 let star. Posebno britko ga bodo pogrešali slovenski delavci, kterih je po rudokopih okoli Judenburga vse polno. Kar jim je dobrega storil, mu gmotno ne morejo nikdar več povrniti, pač pa se ga bodo spominjali v molitvi.

(Od kod ima zvezda „Vega“ svoje ime?) Že večkrat se je pretresalo vprašanje, od kod ima zvezda α Lyrae svoje ime, ker so nekteri trdili, da se ta zvezda tako imenuje na čast slavno znanemu našemu rojaku, matematiku Juriju baronu Vegi. To vprašanje bilo je nedavno sproženo tudi v državnem zboru, ko je profesor Šuklje govoril o proračunu naučnega ministerstva in med učenjaki slovenskega rodú imenoval tudi matematika Vego. Ne bode toraj odveč, da v pojasnenje tega vprašanja iz knjige „Lud. Ideler-Untersuchungen über den Ursprung und die Bedeutung der Sternennamen, Berlin 1809“ —

sledede omenjam: α Lyrae se nahaja pri Ulug Bekh-u, Nasir Eddin-u na strani 23, Tizini-u na strani 98 in pri vseh drugih arabskih astronomih pod imenom El-nesr-waki (padajoči jastrob). Iz besede waki naredili so sedanje ime „Vega“, ki se nahaja že v alfonsinskih tablah, ki omenjeno zvezdo tako-le zaznamujejo: ... lucida super pupillam deferentem etc. est Alohere et dicitur „Wega“. O pomenu besed pupilla deferens in „Alohere“ glej „Ideler-Untersuchungen etc.“ stran 71. Adolf Obreza.

(Novo volitev v državni zbor) imela bo Koroška trgovinska zbornica namesto dosedanjega poslanca Pacherja, ki se je včeraj v poslaniški zbornici poslanstvu odpovedal. To poslansko mesto je za nas tako ali tako sedaj še zgubljeno.

(Slovenci so povsod poslednji!) Najbolj pa to občutijo naši bratje na Štajarskem, kedar se taisti oglašajo pri Mariborski vinarski šoli za sadike ali kako drugo reč. Vselej se jim dá odgovor, da so se že prepozno oglašili in naj bi bili oglašeni tudi že pol leta poprej. Nemci pa nikdar prepozno ne pridejo. Štajarska ima pač še vedno svoje razmere.

(Cerkvenik — obsojen.) Pri sv. Petru blizu Maribora „prihranil“ si je ondašnji cerkvenik A. Šrbela prav v kratkem času mnogo denarja, pri vsem tem je pa še prav gosposki živel s svojo družino. Ondašnjemu župniku in kanoniku č. g. M. Glaserju je bil lansko leto 31. oktobra ves cerkveni denar pobran. Sum se je počasi jel cerkvenika prijemati. Ko je sodnija o tem zvedela, pričela se je proti cerkveniku preiskava, ktera se je te dni v Celji pred porotniki z glavno obravnavo završila. Pri taisti je bil cerkvenik obsojen na dve in pol leti v hudo ječo, če prav ni tatvine priznal; toda kazale so vse okoliščine na to, da tat nihče drugi biti ne more, kakor cerkvenik.

Telegrami.

Dunaj, 17. aprila. Poslaniška zbornica sprejela je v včerajnji večerni seji v tretjem berilu načrt postavbe o domobranu z 178 proti 88 glasovom. Bodoča seja je še le 5. maja.

Brindisi, 17. aprila. Včeraj je 15 ljudi za kolero zbolelo, 6 pa umrlo. Tudi 4 vojaki so zboleli, od katerih je eden umrl.

London, 17. aprila. Dolenja zbornica sprejela je brez glasovanja v prvem branji irsko postavbo o nakupovanju zemljišča. Drugo branje bo še le 13. maja.

Umrli so:

14. aprila. Konrad Lunder, črevljarski sin, 7 let, Opekarska cesta št. 8, davica. — Reza Mahkota, hišnega posestnika žena, 42 let, Krakovske ulice št. 7, jetika.

16. aprila. Jožef Živic, delavčev sin, 14 mes., Karlovska zemlja št. 1, božjast.

V bolnišnicah:

13. aprila. Janez Vizjak, gostač, 70 let, Carcinoma vesicae urinar.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	azakomera v mm	toplomera po Celziju			
16. 7. u. zjut.	728-64	+ 6-6	sl. vz.	oblačno	3-00
2. u. pop.	729-78	+ 9-0	sl. vz.	oblačno	dežja
9. u. zveč.	733-07	+ 6-8	sl. vz.	oblačno	

Po malem večkrat dež. Srednja temperatura 7-5° C., za 1-8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 65 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 85 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	114 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	875 „ — „
Kreditne akcije	290 „ 90 „
London	126 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 02 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Zahvala.

„AZIENDA“, avstro-francoska zavarovalnica na življenje na Dunaji, mi je danes po glavnem zastopniku gosp. Josipu Prosenicu v Ljubljani izplačala zavarovano svoto po zavarovanju Rozi Kosik brez vsakršne ovire, dasiravno je zaveza k temu izplačilu jako dvomljiva bila.

Zato zgledljivo postopanje izražam po tej poti „Aziendi“ mojo zahvalo, ter priporočam to zavarovalnico vsem, kateri se zavarovati želé, najtoplejšo.

V Kranji, 8. aprila 1886.

C. Pletwets.

Razglas.

Daje se na znanje, da bode z dovoljenjem vis. c. k. deželne vlade v Ljubljani z dne 28. marca 1886, št. 3024, navadni

letni somenj sv. Jurja v trgu Žužemberku letos na 8. maja prestavljen.

Trško predstojništvo v Žužemberku,

15. aprila 1886.

Franjo Florjančič,
trški predstojnik.

Male orglje,

prilavne za manjše cerkve ali tudi večje kapele, so na prodaj z jako vgodnimi pogoji. Pogledajo se lahko ter potrebno izve pri A. Schröpfungl-u v Mariboru, Tegetthofove ulice št. 19.

Med v satovji

à kg 80 kr.

Garantiran pitance

v škatljah po 5 kg, kg po 60 kr., škatlja 30 kr., se pošilja po pošti proti predplačilu ali povzetju.

V škafih na debelo ceneje.

OROSLAV DOLENEC,

svečar,

(13)

v Ljubljani, Gledališke ulice.

Proti kašlju in hripavosti

so

Antikatarrahalične salicylne pastile

najboljši pripomoček. One so najvspešnejši sredstvo vbrniti se davici-difteritiki, proti vsem pljučnim, prsnim in vratnim boleznim; neobhodno potrebne za vsacega peveca ali govornika; posebno pa za ves p. n. učiteljski stan, kojemu čil in sonoren glas najbolj služi. — Ena škatljica 20 krajcarjev.

Gumasti bonboni 1 škatljica 10 kr.
Pastile iz sladovega cvetja 10 „
Pastile iz sladkega lesa 10 „
Salmijakove pastile 10 „

dobivajo se vedno sveže

v lekarni Piccolija, „Pri angelju“,

v Ljubljani na Dunajski cesti (7)

in se naročila po pošti proti povzetju takoj izvršujejo.

Telegram.

5000 kosov blaga iz prave čiste Brnske volne

za spomladanske in letenske

gospodske obleke,

črne, rujave, sive, temnorujave, rumenkaste, čokoladaste, modre in pisane, vrh tega v vseh modernih barvah po sledečih skoraj na pol zastojnih cenah:

Vsaka obleka fine vrste velja le 3 gld. 75 kr. in posebno fina 4 gld. 75 kr., iz najfine ovčje volne le 6 gld. 25 kr.

Za vsako površnjo suknjo

velja blago fine vrste 3 gld. in najfineje 4 gld. 25 kr. Vsako blago je najmanj še enkrat toliko vredno.

To blago je tudi prav posebno priročno za ženske in moške dežniške plašče, in za spalne suknje.

Razven teh imamo v zalogi tudi še nekaj tisoč

blaga iz grbenčene volne

za gospodske obleke

prava čista volna

po najnovejših uzoreh temne kakor tudi svetle barve. To blago, ki je poprej pri tovarnarjih veljalo po 15 gld., prodajam jaz v kosovih po 8 gld. 75 kr. za celo obleko zadosti veliko.

Za največjega moža se naredi iz tega blaga lahko suknja, telovnik in hlače.

Nihče toraj naj ne zamudi ugodne prilike za napravo lepe in poceni obleke, kajti dobiček je na strani kupovalca, zgubo je imel že poprej tovarnar pri konkurzu.

Da sem na strogo solidni podlagi, javno tukaj izjavljam, da vsakemu takoj denar povrnem, komur bi poslano blago ne ugnjalo. Vsak si ga toraj lahko brez skrbi naroči.

Ob enem je dobiti ravno tukaj še več tisoč

popotnih pletov

po 3 gld. 50 kr. finih in po 5 gld. 50 kr. najfinejih v sivih, pisanih in sploh v vseh barvah. Ti pleti so med brati najmanj še enkrat toliko vredni, o čemur se bo vsak, kdor ga naroči, takoj prepričal. Le-ti pleti so nezmerno veliki, široki in debeli, toraj se še celo strgati ne dajo.

Razpošilja jih proti povzetju ali predplačju pri c. k. trgovinskem sodišči vknjižena firma

J. H. Rabinowicz

izdelovatelj modnega blaga iz ovčje volne (3)

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Pri J. Kraju, založniku v Novem mestu,

je prišla na svetlo knjižica:

„Delavski prijatelj“.

Nauki, ki se delavcem v sedanji dobi posebno potrebuje.

Spisal France Podgornik.

Cena 20 kr. — Dobiva se pri založniku in po vseh knjigarnah.

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,
v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporočam svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monstrance, kelihe, lampe, križe za bandeda in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebreno; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, se v ognju pozlaté.

Priporočam tudi svojo

ново napravo za posrebovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebovanje, pozlačenje, ponikljevanje, pobakrenje itd. Zlice, noži in vilice iz kitajskega srebra posrebujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, ktere se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebrjenje je garantirano. (14)

Umetne

(23)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Čudež industrije!

Samo gld. 3-75

velja pri meni od danes naprej izvrstna, regulovana samosveteča

ura na nihalo, ki bije

cele in pol ure, ter ima dve bronasti uteži, z nihalom v prekrasnem, fino poliranem imit. okvirju iz orehovega lesa, je izžlebljena, ima prekrasno kazališče ktero je prevlečeno z neko snovjo, ki po noči tako svetlo svetli kakor luna, tako da se vidi, koliko je ura, ne da bi bilo treba prižgati luč. Za svetlobo

pismeno jamčim

kakor tudi garantujem za dober tek. Jaz sem jedini izumitelj teh ur in je le zato tako po ceni prodajem, ker jih imam mnogo v zalogi in denarja potrebujem. Naroče se lahko proti gotovemu plačilu ali poštne povzetju. —

Razpošilja

(4)

Fabrik leuchtender Pendeluhren

Wien III. Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinowicz.

Svarilo! Od družih stranij ponujajo se ure z nihalom z budilom po gold. 2-10 in take ure z nihalom v tako imenovani remontoir-obliki po 2-85, pa to je le navadna sleparija, kajti nikakor se ne dajo primerjati tej uri in p. n. občinstvo se lastnem interesu svari pred nakupovanjem tasih ur.